

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pre pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v četrtek 9. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Vzgojevalnice za gluhoneme in slepe otroke.

Vlada je v minolem zasedanju predložila dežel-nim zborom načrt zakona o vzgojevalnicah in učil-nicah za gluhoneme in slepe otroke. V tem načrtu določuje § 3., da mora deželni šolski svet v zvezi z jedno ali, kadar je treba, z več javnimi ljudskimi šolami ustanoviti posebne ljudsko-šolske razrede za gluhoneme in slepe otroke, ako je v kakšni občini najmanj dvanajst gluhonemih ali dvanajst slepih otrok, ki so dolžni obiskovati šolo, pa ne dobivajo pouka v kaki vzgojevalnici za gluhoneme, oziroma slepe otroke.

Kakor znano, sklenil je kranjski deželni zbor, naj se vladna predloga izroči deželnemu odboru, ki naj v prihodnjem zasedanju o njej poroča in stavi primerne nasvete. Ker bode torej to vprašanje zopet prišlo na dnevni red deželnega zbora, ne bode od-več, ako ob kratkem podamo svojim čitateljem izjavo ravnatelja zavodu za slepce v Lincu, gosp. Antona Helletsgruberja, in dva govora iz sedme seje kranjskega deželnega zbora, iz katerih se razvidi, da je dotična vladna predloga za deželo Kranjsko neprimerna.

Imenovani ravnatelj pravi v svoji izjavi: Vzgo-jevalnice za slepe otroke so povsod potrebne, kjer jih še nimajo. Toda ljudska šola ne more na-domeščati vzgojevalnic za slepe otroke. Slepota ima toliko žalostnih posledic za otroško telo in duh, da morejo za vzgojo takih otrok zadoščati le v ta namen ustanovljeni zavodi. Slep otrok nima pravih pojmov, niti pomislivosti, in tudi telo je ne-kako mrtvično ter potrebuje daljše vaje, osobito roka. Tega pa ljudska šola ne more storiti, ali le na škodo zdravih otrok. Slep otrok potrebuje tudi temeljitejše znanje, bistrejši razum in trdnjše voljo, ker mu mora duševno oko nadomeščati telesno. Slep otrok mora dobiti širšo podlago predstav, mislij in čutov, da mu ohranijo duševno veselje, tiho, no-

tranjo srečo in pogum za življenje. Slepce mora biti kolikor moč zadovoljen s svojo usodo.

Ta namen pa se more doseči, ako je pouk pri-meren telesni napaki slepote, temeljit in vsestransk. Vzgojevalnica za slepce mora torej več storiti, nego more ljudska šola. Pouk slepih otrok zahteva tudi več časa in popolnoma druga sredstva in pota pouka, kakor za zdrave otroke.

Slep otrok sedi v ljudski šoli po cele ure tiho in nemo, sanja in premišlja, ne da bi se kaj učil. Poleg tega pa si je sčasom v zavesti svoje one-moglosti, nesposobnosti in izključenosti. In če tudi ljudski učitelj v posebnih urah uči take reveže, je pouk nepopoln, ker mu telesne napake ne more olajšati. Prava vzgojevalnica pa vzgaja slepega otroka duševno in telesno in ga ne izpusti prej, dokler si ne more služiti kruha. Taki otroci se morajo nam-reč učiti rokodelstva, za katero imajo veselje. In ta druga naloga je še težavnejša, da se namreč slepec nauči primerne dela in postane koristen član človeške družbe. Zato pa so odlični veščaki na kongresih učiteljev za slepce poudarjali, da more ljudska šola le v skrajni sili nadomeščati vzgo-jevalnice za slepce, ker ti tudi ne morejo redno obiskovati šol, vsaj na deželi ne. In kako naj bi se ljudski učitelj še mučil s temi reveži, ko je že utrujen prišel od zdravih otrok? Za take otroke je treba moči, poguma in potrpežljivosti.

In proti vladni predlogi govori tudi finančni oziri; kako velika bremena bi imele dežele in kako mali so sadovi!

Dostavimo še govor poslancev Kluna in Pov-šeta v sedmi seji deželnega zbora kranjskega.

Slavni zbor! Rad pritrjujem, da je treba za gluhoneme in slepce kaj storiti. Oni so res pomilo-vanja vredni ubožci, ki naj bodo priporočeni skrbi slavnega zbora, ker njih stariši večinoma niso v po-ložaji, da bi mogli za te otroke sami skrbeti. Jako pa dvomim, da bi jim bilo kaj pomagano s tem za-konom. Poglejmo, odkod ta vladni predlog izvira. Bilo je pred poldrugim letom v državnem zboru, ko

je bil nemškočeški poslanec dr. Roser izročil samo-stalni predlog, naj se vlada opozarja, da bode boljše skrbela za pouk gluhonemih in slepih otrok. On je v državnem zboru dobro utemeljeval svoj predlog, ki je bil v pretresanje izročen šolskemu odseku, kjer se je tudi gosp. naučni minister udeleževal dotične obravnave. Vspeh je bil, da je vlada takrat obljubi-la, nekaj storiti in skrbeti za pouk gluhonemih in slepih otrok. In sedaj imamo plod tiste kali v načrtu zakona, ki je danes v obravnavi. Jaz sem že v državnem zboru v šolskem odseku poudarjal in priporočal vladi, naj ne skrbi za pouk gluhonemih otrok samo nekako platonično s tem, da predloži zakon, ampak da bode treba nekaterim deželam krepko pod pazduho sezati in jim omogočiti napravo potrebnih zavodov za gluhoneme in slepe.

Kazal sem pa že takrat na obilni zaklad naše dežele in prosil, naj se slavna vlada ozira na naše sedaj živeče gluhoneme in za njih odgojo dovoli neki znesek iz Holzapfelneve ustanove. Ali kakor je razvidno iz letnega poročila § 9. marg. št. 8., vlada se ni ozirala na vse naše prošnje, da bi dejanski pomagala sedaj živečim revam, ampak nam je le predložila ta zakon. Mene bitko boli, videti, da imamo toliko denarja, da mora pa večina naših glu-honemih otrok samo zaradi tega ostajati brez pod-pore, ker vlada ne mara preminjati tolmačenja Hol-zapfelneve oporoke. Ne vem, kakó je to prišlo, ali istina je, da to oporoko tako tolmačijo, kakor da bi bila zapuščina njegova odložena le za zidanje no-vega zavoda za gluhoneme, ne pa tudi za podporo gluhonemcev. Sedaj živeči imajo ravno tako pravico do tega denarja, kakor tisti, ki bodo prišli v pri-hodnjem času, in čudno, da nam ravno slavno mi-nisterstvo kaže svojo jako slabo voljo ter se takó stanovitno brani, nam le količkaj dovoliti iz ome-njenega zaklada. G. deželnemu predsedniku mi je odgovarjati, da sedaj ni samó osem gluhonemcev preskrbljenih, ampak kakor vidimo iz stenografskega zapisnika lanskega leta, podučevalo se je v Šmihelu že lani 9 deklet večinoma na lastne stroške zavo-

LISTEK.

Hripa — pa nos.

Ljubljana ima te dni vse drugo lice, ta naša nekdanj tako vesela, bujna in bela Ljubljana. Kogar koli srečaš, skoro vsak pritiska robec k nosu in se drži — kakor pred „čnužem“.

Sv. treh kraljev dan sem nehoté srečal dva, na kojih je bilo znati, da imata hripo ali influenco in sicer ne v nosu, temveč v glavi, in jeden me še vpraša: „Kaj pa ti misliš o tem?“

„O čem?“

„Nu, o tej influenzi? Mislim, da je vso to nadležno bolezen provzročil — Rus. Videl bodeš, kedar zbolé vsi Prajzi za influenco, napal jih bode Rus. To je vendar dosti zvito učinjeno: ko se bodo pri nas vsi držali za nos, jojmene, spustil bode nad nas Rus svoje kozake.“

Naposled se je Ljubljana seznanila s hripo in jo tudi prenaša z udanostjo. Človek se počasi pri-vadi marsičemu na tem svetu.

Pred sto leti privadili so se na Francoskem tudi guillotini. Tako čitam v 13. delu povestnice od Caes. Cantu: Bila je to kaj čudna doba (pred sto leti). Doslej ljudje niso imeli nikoli toli prilike in

lagodnosti k smrti, ko tedaj. Bodisi da je kdo hotel umreti ali moral, ali pa če je hotel, da je namesto njega kdo drugi položil svojo glavo pod ostrino — umiralo se je brez vsega hrupa.

Malo jim je bilo do tega, umró li na bojnem polji ali na morišči. Ne smatrajoč se za kakoršno koli posebno žrtev, popuščali so ljudje svoje delo ter mirno šli za biričem, bodisi da jih je vedel k zaslišanju ali pa pod guillotino. Smrt pod sekiro postala je nekaka navada, in ropot sekajoče guillo-tine udarjal je na ušesa kakor klopot mlina. Kdor je bil prisoten pri vsakdanjih obglavljenjih, ni se potem povsem čudil, je li sam necega krasnega jutra bil pripet na te krvave deske. In ta čast do-letela je marsikoga, ki se še nádejal ni. Ko je tedaj najljutejšemu krvniku Fouquieru prijatelj njegov Callot rekel: „Kaj neki počenjaš, saj ta revež ni niti na seznamu obsojenih!“ odgovori mu slednji: „E to je vse jedno, katerih imena imenuješ, ti so vže obglavljeni davno.“

„E takó!“ — vsklikne Fouquier — „to sem vže pozabil — toda nič ne dé — namesto teh privedete druge!“ — Guillotina torej je tedaj zgubila vže vso svojo pikantnost. In samo tem načinom je bilo možno vzeti življenje od meseca marca do junija l. 1793. nad 94.577 ljudem.

Ta spomin navel sem samo radi tega, kako človek brzo postane top nasproti vsem grozodejstvom.

In tako se to dogaja dandanes v Ljubljani. Kakor so ljudje pred sto leti proste volje nastavljali svoje vratove pod guillotino, istotako radovoljno mi v Ljubljani nastavljam svoje nosove hripi in po javnih prostorih odmeva, kakor bi se h krati oplašalo ondi sto trobent in trobentic, in še zveni se nihče ne za to.

Neki zdravnik svetuje, naj se v dóbi hripe diha skozi nos. Od kod je ta zdravnik? To je zdrav razum! Kdor ima nos svoj zabasan kakor kanonir svoj top, laglje bo dihal skozi uho nego nos.

Postali so zdaj pri nas v Ljubljani ljudje zeló neobčutljivi. Drug družega ne pomiluje, in ko bi kihal, da pod stropom pokajo stebri, nihče ti ne bode rekel: „Bog pomagaj!“ Pač je dobro pogodil Moltke, rekoč: „Krieg ist Krieg“ — jaz pa dostavljam: Hripa je hripa, nos gori ali doli, danes moj nos, jutri tvoj nos! In če se je reklo kedaj komu: Ta ima nos! — čudil se je temu vsakdo — dandanes je najkрасnejše zakriviljeni nos v obliči najkрасnejšega žida — Hekuba.

Kar se tiče mojega nosa, hvala Bogu, bila mi je usoda v tem oziru mila. Toda, gospod vrednik, kedar se ne oglasim teden dnij pod in nad črto,

dove s pomočjo milosrdnih ljudi, ki jih podpirajo z milodari. Nekaj več jih poučujejo tudi letos, tako da imamo z onimi osmimi, ki so v Lincu, preskrbljenih 20 gluhtonemih otrok. Jaz mislim, da se več kot to, tudi ko bi novi zakon dobili, toliko časa ne bi moglo storiti, dokler vlada ne privoli porabe Holzapfelne ustanove.

Kakor je gospod predgovornik poudarjal, ni razvideti, da bi bilo po tem zakonu količikaj pomagano pouku za gluhtoneme, ker ne moremo pričakovati, da bi učitelji, ki so se še-le v novjšem času začeli poučevati v pouku gluhtonemcev, imeli tako spretnost in toliko potrpežljivosti poleg truda z drugim poukom, da bi mogli gluhtonemim otrokom še kaj koristiti. Na drugi strani pa je priznavati, da bi morali po novem zakonu občinam nakladati troške, ki ne bi bili v nobeni pravi primeri z vspehom, katerega bi po tem zakonu dosegli. Vse drugače pa bo, ako pridemo do lastnega zavoda; tedaj bode tudi mogoče učitelje od strokovnjakov-učiteljev v poduku gluhtonemih izobraževati, da bodo potem mogli na deželi v resnici uspešno delovati za tiste otroke, katerim morda ne bode mogoče priti v Ljubljano. Za sedaj pa ne vidim, da bi bilo za nje sploh to mogoče, in ker se torej od novega zakona nikakor ni nadjati, da bi gluhtonemi otroci v večjem številu prišli do pouka kakor dosedaj, ne morem se zanj ogrevati in bi mogel k večjemu nasvetovati, naj se načrt tega zakona odda deželni odboru, da se še on z njim bavi, ako ima res toliko časa na razpolaganje; zato nasvetujem, naj se načrt izroči deželnemu odboru, da o njem poroča v prihodnjem zasedanju.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarija.

Notranje dežele.

Spravne obravnave. Uradna poročila o sejah so jako suha. Kdaj se je seja pričela, kdaj nehala, kdo ni bil navzoč in kdo je govoril: to je vse, kar vémo o konferenci. Razni liberalni listi sicer po znani židovski navadi ugibajo o vsebini posvetovanj, toda vse to je le prazno besedičenje.

Državni zbor se bo med 20. in 25. dnem januarija sešel.

Češki deželni zbor. V Pragi se bo leta 1891 otvorila jubilejna razstava. Treba bo v ta namen že letos spomladi pričeti z delom, posebno kar se tiče stavb, in v to je treba pred vsem denarja. Da dovoli dotične zneske, sešel se bo deželni zbor takoj potem h kratkemu zasedanju, kakor hitro bodo pravne obravnave končane.

Črna vojska. Po novo izdanih črnovojnih predpisih so mestni uradniki oproščeni službovanja pri črni vojski.

Demokratska stranka se bo v Avstriji popolnoma preosnovala. Nedavno je na Dunaji Kronawetter s tovariši ustanovil osrednje društvo s tiskovnim kapitalom pol milijona goldinarjev, ki bo izdajalo svoj dnevnik. Da bi pa pri tem oblastni ne delale preveč sitnosti, kupil je Kronawetter list „Wr. Allg. Ztg.“, ki bo že 1. dan februarja pod novim imenom kot demokratsko glasilo pričel izhajati.

Revščina na Gališkem. Vsled posredovanja trgovskega ministra so vse avstrijske želez-

nice do konca junija znatno znižale voznino za krmo in živež, namenjen v Galicijo.

Vnanje države.

Bolgarija. Sobranje je v zadnji seji potrdilo postavbo, ki določuje, da bo vsak minister, kakor hitro odstopi, od tedaj dobival umirovljino, ki bo znašala tretjino ministerske plače. Razven učiteljev in profesorjev bolgarski uradniki dosedaj še nimajo penzij; tembolj se moramo tedaj čuditi, da so najpoprej v tem oziru skrbeli za ministre, ki jako hitro menjavajo. Že v nekaterih letih se bode pokazalo, koliko breme je s tem prevzela dežela.

Rusija — Bolgarija. Ruska vlada je vsem državam, ki so podpisale berlinsko pogodbo, razposlala okrožnico zaradi bolgarskega posojila in zastavljenih železnic. Okrožnica pravi, da je vsled posojila berlinska pogodba žaljena. Posebno nemški listi tej okoliščini veliko važnost pripisujejo, češ, Rusija hoče sedaj pasivno politiko v bolgarskem vprašanju zapustiti. Po našem mnenju je ta bojazen za sedaj še neopravičena. Rusija je hotela s to okrožnico le naznaniti svoj ugovor ter imeti protest „v aktih“. Žive bodo postale besede tega ugovora še-le tedaj, ko bi prišel dan obračunanja; in ta ura za Rusijo še ni bila.

Nemčija. Volitve v nemški državni zbor se bodo dne 6. marcija vršile. Včeraj se je državni zbor zadnji pot sešel, da konečno reši postavbo zoper socialiste in pa proračun. Zboroval bo še kak mesec dni, takó da bo časa za volilne priprave ne popolnoma eden mesec.

Anglija — Portugal. Žadeva zaradi Serpe Pinta je zopet postala ostrejša. Zadnja angleška nota se odlikuje po svoji odločnosti. „Times“ pravi, da so Serpa Pinto in njegovi vojaki navadni roparji, s katerimi naj Anglija napravi kratko pravdo. Londonski vladni krogi upajo, da bo portugalska vlada s poenoljivostjo poravnala to zadevo.

Italija. Crispi brez prestanka nadaljuje boj zoper Vatikan in sploh cerkev. Vladni listi priznavajo, da modus vivendi mej Vatikanom in Kvirinalem ni več mogoč. Tako zagrizenih sovražnikov, kakor je Crispi, zgodovina katoliške cerkve prav malo pozná. Napoljskemu prefektu je došel iz Rima ukaz, da je prepovedano po cestah zvoniti, kadar gré duhovnik obhajati bolnika. Prefekt naj zgrabi vsakega duhovnika, ki bi se ustavljal tej naredbi. Ob enem je vlada velevala, da morajo prefekti z javnih prostorov odpraviti vse slike in kipe svetnikov, ker je to „zloraba duhovništva in v prospeh vraž“. Dosedaj se kardinal Sanfelice temu povelju ustavlja, toda prefekt je zapretel, da bo siloma in z redarstvom odstranil podobe.

Eritreja. Kralj Humbert je z dekretom odredil, da se bodo vse italijanske posesti ob Rudečem morji imenovala s skupnim imenom Eritreja ter dobile samostojno upravo. Gubernator bo v civilnih zadevah podvržen neposredno italijanskemu ministru zunanjih zadev, v vojaških vprašanjih pa mornaričnemu ministru. Notranje zadeve bodo prevzeli trije svetniki, ki bodo na enaki stopinji s prefekti.

Brazilijska. Vlada nikakor nima posebno prijetnega položaja. Nezadovoljnost se širi tudi že med udano jej armado, ker niti častniki, niti prostaki niso dobili onega plena, kateri jim je bil obljubljen. Zoper Fonsecovo vojaško diktaturo se vedno glasneje izjavlja narod, ki sili na to, da se še pred ustavodajnim zborom skliče nekaj svet iz vseh provincij ter se mu izroči vsaj deloma vladni posel. — Meščanje v Rio-Janeiru so društvo osnovali, ki bo cesarju Pedru plačevalo na leto obresti zložene rente v znesku 5000 kontov (5.000.000 milrejsov, à 2 gl. 20 kr.). Dokaz, kakó nedolžno mora „narod“ prenašati krivdo, da je on upihal vstajo.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dne 5. januarija. (Knez Karol Auersperg †. — Spravna pogajanja na Dunaji. — Hripa.) S političnega obzorja preselil se je včeraj mož, ki je slul za odličnega voditelja stare ustavaške stranke, knez Karol Auersperg, v 76 letu dōbe svoje vsled pljučnice. Knez Karol, navadno nazivljen „Carlos Auersperg“, bil je tisti „prvi kavalir v državi“, kojega je nemška centralistiška stranka proslavljala za najmočnejši svoj steber. V to so mu pomogle znamenite duševne in telesne nadarjenosti, dostatek gmotnih sredstev in povsem tudi visoko družbeno stališče. Mnogo let je bil pokojnik na čelu vseh neprijateljskih nakan zoper češki narod, Nemei so ga povsodi postavljali na prvo mesto na Češkem, ker je bil omiljen zlasti dolgo časa v najvišjih krogih. Toda nadeje njegove so bile že davno minole, da bode zavzemal zopet odlično postavljenje: pozna starost njegova odvzela mu je vse sile za bojevanje, ali kakor je nekdo pisal, da na stara leta izpadajo volku zobe.

Knez Karol Auersperg, porojen l. 1814, je bil sin kneza Viljema, kočevskega vojvode in najvišjega dednega komornika na Kranjskem. Pred l. 1848 je bil na Češkem v tedanjem stanovskem deželnem zboru med prvimi zagovorniki češkega državnega prava, toda pozneje je popolnoma prelevil svoje mišljenje in je postal nepomirljiv in zagrizen protivnik češkega naroda. Kako se je mogel zgoditi ta prevrat pri moži, ki je l. 1847 v 33 letu dōbe svoje gotovo imel že samostalno politično mišljenje svoje? Dokler ne bode tega pojasnila povestnica, bodi dovoljeno, da pojasnim to psihologično zagonetko z nastopno dogodbico iz l. 1848. V tem vihnem letu se je češki ljud branil na vlašimskem veleposestvu zoper knežjo rodbino. Knez K. Auersperg je bil v taki nevarnosti, da se je moral skriti v voz natlačen s senom. Razburjeni ljud, koji ga je iskal, je z vilami drezal v seno, a kneza vendar niso našli. Tedaj je mlad kavalir osivel v enem dnevu. Možno, da je ta dogodjaj provzročil prevrat v Auerspergovem srci; možno, da je bilo to povod njegovemu protivju zoper češki narod in njegova prava.

Za Schmerlinga je organizoval centralistično nemško stranko, zlasti med plemstvom na Češkem. L. 1861 je bil imenovan dednim članom in zajedno predsednikom gospodske zbornice, ter je bil od te dōbe v deželnem zboru in gospodski zbornici zelo delaven v centralistično-nemškem duhu. Leta 1861 je postal predsednik ministerstva; ko pa zvé, da se za njegovim hrbtom pogajata grofa Beust in Taaffe s Čehi, odstopil je že 16. aprila t. l. in na njegovo mesto je prišel grof Taaffe. Od l. 1869 pa do l. 1879 bil je predsednik v gosposki zbornici, od l. 1872 najvišji maršal v češkem deželnem zboru in cesarjev namestnik na Češkem poleg vlade svojega brata Adolfa, ki je bil tedaj ministerski predsednik. V tej dōbi, dasi ne minister, je bil zajedno duh svojemu bratu, in dospelo je ustavaško gospodarstvo do vrhunca. Da je germanizacijski in centralistiški stranki tako lepo šlo izpod rok, da je dosegla toli vspehov, da je korak za korakom mogla

mislite si, da tudi mojemu severoslovanskemu nosu ni prizanesla ta zloglasna hripa; tedaj pa zapoj vsakdo z menoj:

Tožno poje lira, saj ni maj,
Kristijan kliče: O joj! in žid! Ajvaj!
Ne mika naj te lepa pipa,
Dokler razsaja v mestu hripa!

A. S.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francošćine preložil Martin Žiltir.)

(Dalje.)

Bilo je med šolskim letom 1867—1868. Takrat sem se spridil.

Prišel sem v „oddelek velikih“. Med mojimi součenci bil je sin nekega mornarskega kapitana, po imenu R., srednje nadarjen, tovariš pa prijeten. R. in jaz sklenila sva prijateljstvo.

Oče mojega prijatelja bil je prostozidar. Pa seveda, ko je dal svojega sina v Saint-Louis, tega ni povedal vodstvu. Bil je brez dvoma eden izmed tistih republikancev, kakoršnih je prav veliko, ki pošiljajo svoje otroke v katoliške naprave, da bi vsprejeli ondi dober poduk. Zraven pa imajo namen razdejati kasneje njih krščanske resnice.

R. torej mi je povedal pri nekem zaupljivem prijateljskem razgovoru, da je njegov oče ud neke skrivnostne družbe. On sam pa, da je „louveteau“. Ta prijateljska vest, o kateri sem mu moral obljubiti molčati, je silno vzbudila mojo otroško radovednost. Omislil sem si dan izhoda slovečo knjižico, katero je spisal ravno prej mgr. de Segur o prostozidarjih. To berilo bi mi imelo pokazati brezdnost, proti kateremu sem se dal tirati, pa nič tega. R. mi je zagotavljal, da prostozidarstvo ni tako hudodelsko, kakor ga slika mgr. de Segur; ker njegov oče mu je pravil vedno najboljše reči o tej družbi. In res, od škofove knjižice nisem ohranil družega, nego vrste, v katerih je bilo nekaj naznanil o različnih obredih pri vpeljevanju v skrivnosti.

Nenavadne prostozidarske poskušnje, muhasti skrivnostni obredi, vse to se je živo vtisnilo v mojo dušo, nasproti pa sem ostal neobčutljiv za ocenjevanje in zaključevanje pisateljevo.

Nabavil sem si posnetke iz knjige in sem jih prepisal. Priredil sem si tako nekako ročno knjižico, imajoč jo spravljeno v pultu. Učil sem se skrivaj med učenjem na pamet te izpiske.

Med božičnimi počitnicami poklicali so mojega očeta v kolegij, da mu naznanijo imenitno zadevo. Viši, takrat g. duhovnik Daime, sili v mojega očeta,

naj me vzame domov. Nisem vedel, kaj to pomeni. — No, tako-le je bilo. Paznik našel je mojo prostozidarsko ročno knjižico. Voditelji kolegija osupnejo. Pozovejo me pred-se: Prašajo me, kaj to pomeni. Odgovorim, da je izpisek iz knjige mgr. de Segur-jeve. Ker je bilo očitno, da je to resnica, so bili voditelji nekoliko v zadregi. Kaj storiti z menoj pri teh okoliščinah, je bilo težko določiti. Tudi nihče ni mogel sumiti, iz katerega namena sem naredil te izpiske; nisem namreč dal spoznati, kaj mi je razodel prijatelj R. Samo moj profesor v tretjem letu, duhovnik Carbonnel, je izustil, da imam sigurno slabe namene zato, ker nisem obdržal iz spisa nič družega nego navajanja, ki so bistveno prostozidarska.

Konec posvetovanju je bil, da nisem kazni vreden. Toda od onega dne opazoval me je duhovnik Carbonnel. V svesti si tega opazovanja, pazil sem na-se in skrbel, da ne bi storil kaj napačnega. Leto sem dobro začel, kar se tiče šolskega napredka; častihlepen hotel sem dobiti tudi darilo pri razdelitvi plačila in zato mi je bilo na tem ležeče, ogibati se vsega, kar bi dalo priliko zapoditi me iz Saint-Louisa. A duša bila je bolna. Nisem bil več, kakor prejšnja leta. Zmirom sem se učil pridno grško, latinsko, zgodovino ali matematiko; bolj in bolj pa me je zapuščalo veselje do krščanske nauka.

(Dalje sledi.)

Podjarmiti nemške avstrijske narode in jim njihova prava kratiti: to je prva zasluga Auerspergova.

V živem spominu je še vsem Čehom dōba, založena po „chabrusu“, koji je pomagal Auerspergovu stranki v veleposestvu. Karol Auersperg je bil vteleseno načelo nemškega majorizovanja češkega naroda s pomočjo neprirojenega volilnega reda v veleposestvu; velik udarec zanj bil je kompromis l. 1879, sklepjen s posredovanjem grofa Taaffeja z zgodovinskimi plemstvom. Leta 1882 je bil češki deželni zbor razpuščen, a tudi ustavljeno za vse čase njegovo pogubno politično delovanje na Češkem.

Pokojni Auersperg je bil oni orjak, ki je nosil poslopje ustavaškega gospodstva; on je bil njen ščit, on jo je kril s svojim imenom, s svojim postavljenjem, prikrival njene hibe in njeno propadanje s svojo avtoriteto.

V javnosti ga nazivljejo vodjo liberalne stranke, toda občanska svoboda in svoboda narodov v tem možu niso imele svojega prijatelja, koji bi bil lahko postal s svojimi čini jako zaslužen in blagoslovljen med stanovniki te lepe češke zemlje, koja je bila njemu zibelj.

Truplo pokojnega kneza bode v torek prepe-ljano po železnici Fran Josipovi preko sv. Valentina v Loser-Steinleuten na Gorenjem Avstrijskem blizu štirskje meje in v sredo bode pogreb. Majoratni gospodar in dedič njenih ogromnih posestev postane neki nečak, ki je zdaj lajtenant v dragonskem polku knez Windisch-Graetza.

Predno bode ta dopis priobčen v „Slovenec“, završena bodo že gotovo dunajska pravna pogajanja med češkimi in nemškimi poverjeniki, kajti obravnave bodo trajale baje samo tri dni. Natančnejših poročil o uspehih teh posvetovanj ne bode nihče zvedel, ker so zaupniki sklenili, da vse ostane med njimi tajno. Staročeški listi izražajo veliko mirljivost in nadeje v svojih predalih, a tudi odločnost in poudarjanje svojega stališča. Baš nasprotnega mnenja so nemški listi, ki kar naravnost zahtevajo, naj se češki narod nepogojno dá vpreči v jarem nemške hegemonije. Med češkimi in nemškimi poverjeniki vlada velika popustljivost gledé sprave, vendar vsi čutijo, da ni možno, na jeden mah rešiti tako važnih vprašanj, koja obsežajo boj obeh narodnosti skoro celo tisočletto.

Včerašnje prve konference so se udeležili ministri predsednik grof Taaffe, dalje ministri Pražak, Gautsch, Bacquehem in Schönborn. Iz Češke so bili navzoči nastopni možje obeh strank: R. grof Clam-Martinic, dr. Hallwich, Fridr. grof Kinsky, Jurij knez Lobkovic, dr. Mattuš, dr. Plener, dr. Rieger, baron Scharschmid, dr. Schlesinger, dr. Schmeykal, knez Schönburg (svak Lobkowicu), Osv. grof Thun, Otakar Zeithammer. Čuje se, da levica hoče s tem podati dokaz svoje pomirljivosti, da se odpove naslovu „nemški jezik je državni jezik“ in se zadovolji, ako se nemščina proglasi povsem kot „občevalni jezik države“, ker se Nemcem gre za potrebe države in ne za to, da bi izposlovali nemškemu jeziku posebnih koristij (?).

Stališče čeških voditeljev na Dunaji ni baš prijetno, vendar se vsak rodoljub nádeja, da se jim bode posrečilo obvarovati narod češki nesreče, da se jim bode posrečilo dokazati, da se Nemcem nikjer ne godi krivica in da Čehi še doslej, do današnjega dne niso dosegli polnega prava na Češkem, da ne govorim o Moravi in Sileziji, kjer so Čehi še vedno podlaga tujčevi peti. Čehi si mogó v tem trenutji želeti to, da bi jim obravnave bodisi naklonile največji prospeh ali pa vsaj najmanjšo škodo, to je vsakemu jasno. Vlada bi pa morala zatajiti svoje izjave in ves svoj program, da, vse obljube, ko bi se oddaljila od programa ravnega prava.

V našem mestu se hripa rapidno razširja. Skoro je ne bode rodbine v Pragi in ne hiše, kamor bi se ne bil prikral ta neljubi gost. Zlasti v poslednjih dneh je število bolnikov strašno naraslo. Dne 2. januarja je bilo mestnemu fizikatu zglašenih 577 bolnih, in to v jednem dnevu! Dne 3. t. m. se je to število pomnožilo za 339 oseb, torej v dveh dneh uradno naznanjenih bolnikov 916 za hripo. Včera so zdravniki naznanili mestnemu fizikatu 500 novih slučajev, in torej v poslednjih treh dneh znaša število obolelih za hripo skoro poldrugi tisoč. Pri poštnem ravnateljstvu je zbolelo za hripo 86 oseb.

Iz Ribnice na Pohorju, dne 5. januarja. Minoli so dnevi „šivanja“ in družina je večinoma že nastopila svoje nove službe. Čas med starim letom do Sv. treh kraljev imenuje se namreč pri nas „dōba šivanja“, kar bi imelo pomeniti, da si tačas služni-

štvo po celoletnem trudu nekoliko odpočije, zakrpa si raztrgane cape, obiskuje svoje sorodnike, znanee itd. Večinoma pa se je jel zadnja leta ta prosti čas uporabljati v to, da je mladina svoj zaslužek, kolikor ga je še v starem letu sprejela, potrošila in zapila po krčmah, na veselica in plesih, takó, da je marsikateri šel v novo službo zopet takó gol, kakor je bil prej, predno je svoje plačilo dobil. Brezvestni krčmar jih je zalival s pijačo, kolikor so je le piti hoteli, in bilo mu je popolnoma prav, ako so pobarlini pripeljali seboj še svoja dekleta, češ, bodo še več zapili. Posledica vsega tega pa je bila, da se je poleg nespodobnostij ob času računa pokazalo, da je takošno služništvo delalo ne za-sé, marveč za dotičnega krčmarja, ki se je še ponašal s tem, koliko so ti zaslepljenci pri njem zapili.

Ni čuda torej, da so ob času minolega sv. misijona č. g. misijonarji najhuje obsojali to odurno navado, ali bolje razvado, pogrozivši se zlasti tistim krčmarjem, ki bodo v ta namen prirejali ples, godbo in veselice. Godcev, takozvanih kolednikov, je ob novem letu pri nas kar mrgolelo, toda na čast našim krčmarjem moram povedati, da jih na novoletni dan nikjer niso najeli ter pokazali s tem očitno, da minoli sv. misijon ni minul zánje brez vpliva. Takó si je lahko marsikateri dobrovoljec svoj zaslužek prihranil, katerega bi bil v drugih okoliščinah gotovo pognal. In tega se mora vsak pravi prijatelj ljudstva gotovo veseliti, kajti bēda tudi v našem kraji marsikje hudo trka na vrata, in pri naših okoliščinah, ko smo vedno huje pritiskani od Nemcev, pridemo še gotovo huje v njihovo odvisnost, kolikor več bodemo ubožali ter nepredvidno in nepotrebno trošili svoje imetje, svoj zaslužek. Pijan človek je živina, je bahač, ki misli, da, če danes denar zapravi, dobí se jutri drugi; toda večkrat takim njih nada izpodleti, da potem dostikrat stradajo, da se Bogu usmili.

Že zaradi te zadeve moramo pozornost č. g. misijonarjev, ki so jo tej stvari posvetili, posebno odobravati, akoravno so oni imeli v mislih nemara pred vsem še drugi slučaj, namreč vlačugarstvo. Da smo v tem oziru pri nas jako na slabem, pričajo številke. V naši župniji, ki šteje nekoliko preko 3000 duš, bilo je minulo leto rojenih 91, namreč 49 fantov in 42 deklic. Med temi bilo je 20 nezakonskih, kar je za takošno župnijo, kakor je naša, izredno veliko število. Umrlo jih je 42, poročenih 20 parov.

Toda kdo so ti nezakonski, kateri prouzročajo našim dušnim pastirjem toliko preglavic? To so večinoma otroci zapeljanih in razuzdanih samic, kateri imajo sicer matere, večinoma pa so brez očetov. Pa morajo torej popolnoma same skrbeti za-sé in za svoje otroke, kar pa v sedanjih težkih časih ni takó lahka reč; torej ni čuda, da mnogi taki otroci revno hiraajo in — umirajo.

Ako bi si dali ljudje dopovedati, pa bi gotovo razvideli, da živeti po zapovedih sv. cerkve bilo bi njim le v blagor in v časno srečo, kajti le neumno ponočevanje in razvajeno življenje je krivo, da se preliha potem na potoke solz. Gospod župnik so sicer na novega leta dan prosili z lece zlasti gospodarje in predstojnike, naj pazijo na svoje podložnike ter zabranjujejo, kolikor mogoče, ostudno ponočevanje. Toda kaj? Kakó bo pa takšen gospodar dajal komu lepe nauke, ako pa sam ni mnogo boljši, okužen po naukih novodōbnega poganstva, kateri glasú sv. cerkve več ne posluša?! Žalibog, da imamo takošnih le že preveč med nami! Dokler bodo ti svetili naprej s takošnimi vzgledi, gotovo ne more biti bolje, kajti ne manjka se tudi takih smrkolinov, ki se v samopašnem življenji najrajši na njih ozirajo.

Vreme imamo sedaj pri nas deževno-megleno, katero kaj ugaja raznim boleznim, zlasti nahodu. Toda pri tem smo že dolga leta brez zdravnika. Čuditi se je v resnici, da v takošnih okoliščinah še več ljudi ne umrje!

Iz Celja, 7. jan. († Opat vitez Wretschko.) Minulo nedeljo se je po mestu raznesel glas, da je ob poldrugi uri popoldne svetu slovo dal ovokrajni župnik in opat. Ni še ravno mnogo tednov, odkar se je močnega života lotila vodenica. Toda gospod je okrevl na toliko, da se je še udeležil večera, ki je povodom šestdesetletnega rojstnega dneva županovega bil zbral častilce mestnega načelnika. Čez nekoliko dni pozneje, bilo je to dne 9. decembra, je gospod opat slavil sedemdesetletnico svojega življenja, ali bival je večinoma med domačim zidovjem. Ob Božiču se je dal sprevideti, vsprejevši ob enem

svetstva*) za umirajoče. Zadnji dan decembra ga je priklenil na posteljo, katere bolnik ni mogel več zapustiti.

Truplo pokojnikovo se je danes ob devetaj uri vzdignilo ter preneslo v farno cerkev. Tukaj so se opravile zadušnice. Zatem se je na govornico podal veleč. g. duhovni svetovalec profesor Krušič. Ta je v predgovoru omenil, da je dne 11. decembra 1872 za celjsko faro bil dan žalovanja. Tistokrat je namreč svojo blago dušo izdajnil bivši opat Vodušek. Temu gospodu za slovo je govoril sedanji stolni dekan, preč. g. Orožen. Tudi danes je dan žalovanja sedaj, ko je fara postala znova sirota.

Govornik je v kratkih potezah narisal življenje in delovanje sedanjega pokojnika. Iz istega povzamemo sledeče podatke. Pokojni opat je luč sveta zagledal v okolici Žeger blizu Planine kot sin kmet-skih starišev, dne 9. decembra 1819. Duhovnik postal je dne 1. avgusta 1844 ter bil nameščen kot kapelan v Rogatcu, leta 1846 prišel je k sveti Hemi, a 1847 v Celje, kjer je do 1852 služil za kapelana in kateketa na ljudskih šolah. Od 1852 do 1859 bil je vojaški kapelan pri regimenti „grof Kinsky št. 47“, potem dve leti pri mornarici, 1860—1865 pri polku „baron Šokčević št. 78“ in pozneje do 1869 pri regimenti „Leopold I., kralj Belgijcem“, rečenega leta postal je vojaški kurat in bival v Inomostu, v Trstu, slednjič v Gradcu. Od dne 1. majnika 1873 je celjskej fari bil župnik in opat.

Ob času predstojništva današnjega pokojnika se je v mestu deloma popravilo poslopje pri farnej cerkvi, cerkev-podružnica dobila je znotraj novo lice in zraven sebe krasen zvonik, pripravilo se je dvojno grobišče, jedno za meščane, drugo za okoličane, ali, — naj to opombo pristavi poročevalec — kakor je prišlo v navado govoriti, „nemško“ in „slovensko“, ker na zadnjem radi počivajo tudi meščani, ki se zavedajo narodnosti slovenske, tako so na pr. danes popoldne tje spremili soprogo g. zlatarja Krašovića.

Povodom potovanja svetlega cesarja po naših krajih je med vrsto odlikovancev bil tudi preč. g. opat Wretschko. Dobil je red železne krone tretje vrste ter je na podlagi dotičnih onokrat še veljavnih pravil postal vitez.

Gospod govornik je življenje sedanjega pokojnika razlagal najprvo slovenski, potem pa še nemški.

Slovesno sv. mašo popeval in sprevod vodil je preč. g. stolni dekan Orožen. Brezštevilno ljudstva se je v obhodu pomikalo iz cerkve po trgu Jožefskem mimo takozvane „nemške cerkve“ skoz „Graško cesto“ proti kolodvoru, kjer se je občinstvo deloma vrnilo, deloma posedalo na pripravljene vozove, da se pripelje na grobišče, ki se nahaja v sosednji fari Teharje. Spreveda skoz mesto so se skupno udeleževale vse šole za moško mladež. Duhovnikov našli smo 34. Na groblju videl si župana, načelnike raznih uradov, veterance itd. Tihi kraj zapustili smo, ko je ura bila že polu ene. Razšli smo se s krščansko željo: Svetila mu večna luč!

Sedanji pokojnik bil je po vrsti sedmi opat z infulo ali škofjo kapo. Leta 1761 so opatstvo sv. Petra blizu Spodnjega Dravoberga od sv. Martina pri Slovenjigradu preselili v Celje. (Orožen: „Das Archidiaconat Saunien“, str. 31 in 292.) Do tedaj so se župniki celjski imenovali arkipresbiterji. Zadnji se je zval Segher pl. Weissenhaus. Ta je bil po vrsti drugi opat. S tem imenom je imelo prenehati prejšnje ime, oziroma naslov. In ker je vsled tega imenovanec postal samo dekan, pritožil se je na višjem mestu, ali brezuspešno. Prvi opat bil je Bartolotti, tretji Hobelnik, četrti Schneider, peti Anton Martin Slomšek (od 23. aprila 1846 do 30. maja istega leta, tega dne postal je knezoškof), Matija Vodušek, Antonij vitez Wretschko.

*) Nedavno je neki kritik omenil, da izraz „svetstvo“ nima nikjer na Slovenskem opravičene podlage. Pač! Ta beseda živi med narodom ob Muri in prekmurski Slovenec še latinskega izraza „sakrament“ takorekoč skoro ne pozna. Ruperto crede experto! Dopisnik.

Dnevne novice.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Učitelj v Gor. Sušici, g. Maks Šribar, je dobil učiteljsko mesto v Vavtavi; učitelj v Zagradci, g. Anton Vrančič učiteljsko mesto v Dolskem; začasna učiteljica v Vel. Laščah, gđe. Pavla Wölfling, je stalno nameščena. Okrajni šolski svet v Kamniku je pooblaščen, da začasno namesti tretjo učiteljsko službo, v Domžalah.

(Hripa.) Kakor se nam poroča, zbolelo je za to boleznijo 210 gimnazijskih učencev in 6 gg. profesorjev. Ako bolezen ne bode odjenjala, zaprli bodo šole. — V Građci so zaprli vse ljudske in meščanske šole do 20 t. m., učiteljske in srednje šole do 15. t. m. Na vseučilišču ta teden ni medicinskih predavanj, ker je zbolelo mnogo profesorjev in asistentov. — V Zagrebu je zbolelo do 40% prebivalstva. — V Birminghamu je zbolelo do 50.000 ljudi. — V Parizu je v tiskarni lista „La Mode“ zbolelo 54 oseb. — List „La Bulgarie“ v Sofiji od novega leta še ni izšel, ker so delalci zboleli.

(Društvo „Südmark“.) Celjski mestni zastop je soglasno sklenil, da pristopi društvu „Südmark“ kot ustanovni član. Gospodje celjski očetje imajo gotovo preveč denarja.

(Vmeščenje tržaškega župana Bazzonija) se je vršilo dné 4. t. m. „Edinost“ poroča, da je bila galerija prenapolnjena. Vlado je zastopal baron Conrad. Cesarski namestnik vitez Rinaldini je otvoril sejo ter naznanil, da je presvetli cesar blagovolil potrditi izvolitev g. Bazzonija za župana tržaškega. Nato je župan prisegel. Namestnik v svojem nagovoru poudarja, naj bi mestni zastop pozornost obračal gospodarskim in zdravstvenim napravam, ki so potrebne, da življenje v Trstu postane prijetnejše in zdravju ugodnejše. „Ako hoče mestni zastop,“ — nadaljuje namestnik, — „da se bode čul njegov glas tam, kjer določujejo usodo Trsta, mora skrbeti, da bodo čutila do skupne države najboljša in najpristržnejša; pobijati mora vsako drugo izven te zbornice poročitve se nasprotno mišljenje. Nasprotno težnje prihajajo od neprijateljev Trsta; nas vseh pa je dolžnost, da se jim postavimo po robu v varstvo našega mesta. Razlika v političnem mišljenju med mestnimi zastopniki ni tolika, da bi mogla ovirati skupno, koristno delovanje. Jaz bodem vedno opazoval in gorko podpiral to delovanje.“ Župan Bazzoni je v svojem odgovoru naglašal moralne in materijalne koristi. „Velikega moralnega pomena je tudi,“ — pravi župan, — „da si ohranimo svojo italijansko narodnost, katero hočemo čuvati s pravo ljubosumnostjo. Toda pozabiti ne smemo, da v okolici živé kmetovalci slovenske narodnosti, katerih zastopniki sedé med nami kot cenjeni sodelovalci pri mestni upravi. Skrbeti moramo, da se ohranijo dobre razmere med meščani in okoličani. Ako pa bi se dogodilo, da bi hoteli drzui agitatorji rušiti mir med okoličani in meščani, potem moramo vsi poprijeti za ščit ednosti, ker bi bil neodpustljiv greh, ko bi ostali brezbržni nasproti onim, ki hočejo varati ljudstvo ali odrekati veljavo naši latinski kulturi, tej svetli hčeri stoletij.“ Prvi podpredsednik dr. Mozes Luz-zato je prodajal enake fraze o idealnih koristih, moralni dedščini, reakciji itd.

(V Celji) je dné 6. t. m. umrl gospod Miha Putré, umirovljeni učitelj na vadnici, star 81 let. Služboval je od l. 1834 do 1843 na tukajšnji normalki, od l. 1843 do 1853 v Idriji in pozneje na tukajšnji vadnici.

(Umrl) je dné 6. t. m. Valentin Gasperin, upravitelj tovarne Radovne v Gorjah, dolgoletni uradnik tovarn barona Cojza in potem kranjske obrtne družbe, star 75 let. Pokojnik je bil uljuden, pravičen in priljubljen.

(Na tukajšnji podkovski šoli) so se dné 27. in 28. decembra vršile skušnje iz podkovstva in ogledavanja klavne živine in mesa; izpraševalni komisiji je predsedoval vodja g. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, izpraševala pa sta c. kr. deželni živino-zdravnik g. Wagner in učitelj podkovske šole gosp. Šlegel. Učencev-kovačev je bilo sedem, šest Kranjcev in eden Štajarcev. Zadnji bode moral ponavljati skušnjo. Po vspehu so razvrščeni: Jak. Trček iz Borovnice, Jože Peterlin z Vidma, Marka Volk iz Vrabč na Vipavskem, Filip Božič iz Vipave in Janez Dovjak z Dobrove pri Ljubljani. Za mesogledce so bili potrjeni: Trček, Peterlin in Božič.

(V Krškem) se odpre obrtno-nadaljevalna šola, katero je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za bogočastje in pouk z odlokom z dné 16. decembra 1889 št. 19334.

(Sreča.) Pri zadnjem žrebanji avstrijskih srečk rudečega hriža je zdravnik na vojaški akademiji v Reki dr. Celigoj zadel 50.000 gld.

(Nadomestni volitvi) v občinski svet tržaški bode za četrti razred dné 20., za drugi razred dné 22. t. m.

(Narodna čitalnica v Kamniku) ima 12. t. m. svoj redni občni zbor s sledečim vspešnim. 1. Nagovor podpredsednikov. 2. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo. 3. Volitev dveh pregledovalcev računov. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamezni predlogi in nasveti. K obilnej udeležbi vabi odbor.

Raznoterosti.

— Telefon na Japonskem. Mikado je dal na lastne troške napraviti telefonsko zvezo mej Yokohamo in Strignoko. Dolga je 160 kilometrov.

— Kanibali. Minoli teden je v San Francisco došla vest, da so divjaki na Salomonovih otokih ubili in snedli krmarja in tri pomorščake angleške vojne ladje „Enterprise“. Parnik je potem za prikuho poslal nekaj svinčenk in topovih krogelj v dotične divjaške vasi.

Telegrami.

Dunaj, 8. januarija. Današnja konferenčna seja se je ob polu 12. uri pričela. Razpravo o šolstvu so nadaljevali in končali, potem pa otvorili razgovor o deželnem kulturnem sovetu. Seja je trajala do četrta na 5. uro. Prihodnja seja jutri.

Dunaj, 9. januarija. Pri današnji seji glavnega sveta avstro-ogerske banke predloženi bilančni sklep 1889 znaša skupno dividendo 43 gld. 50 kr. (7¼%); tedaj odpade na kupon drugega semestra 28 gld. 50 kr. Obe državni upravi imate delež dobička v skupnem znesku 232.974 gld. 40 kr.

Charleroi, 8. januarija. Lastniki rudnikov so včeraj zahtevo delavcev gledé višje plače odklonili.

London, 9. jan. „Times“ in „Standard“ rusko okrožnico zaradi bolgarskega posojila jako ostro obsojata ter jo imenujeta popolnoma neopravičeno. Bolgarija prav za prav sploh ni berlinske pogodbe prelomila. „Times“ dostavlja, da Rusija nikakor nima pravice, grajati dunajsko podporo bolgarskega posojila, kajti Rusija sama je v Parizu sklenjeno srbsko posojilo ne le pospeševala, marveč celo prevzela zanj jamstvo. „Standard“ pravi, da Rusija krivično tira Bolgarijo pred sodni stol evropskega mnenja, ker je grešnik tukaj le Rusija, ne pa Bolgarija.

Madrid, 9. januarija. „Epoca“: Kralju se je mrzlica zmanjšala, ko je zavžil kinin.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	znakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	751.6	—6.8	brezv.	megla	
8. u. pop.	749.2	—3.6	sl. zap.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	749.4	—5.6	brezv.		
Srednja temperatura —5.3°, za 2.7° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86 gld. 75 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 „	87 „ 40 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 65 „
Akcije avstr.-ogerske banke	928 „ — „
Kreditne akcije	324 „ 50 „
London	117 „ 65 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 31½ „
Cesarski cekini	5 „ 56 „
Nemške marke	57 „ 50 „

Kovert s firmo
Katoliška Tiskarna
po nizkeje ceni.

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

Službo organista in cerkvenika

želi precej nastopiti. (3—2)

Natančneje pové M. V. P. Jesenice, Gorenjsko.

Cerkvena ura

leta 1880 nova, v najboljšem stanju, prodá se za 50% kupne cene, ker se je zaradi nove cerkve tudi zistem ure moral izpremeniti. Bije samo ure, pridenejo se pa lahko četrтинke.

Več v c. in kr. kapelaniji Lipica, pošta Sežana. (3—3)

Proti davici (diphtheritis),

vsem katarom dihal imamo v **katranovih pastilah** lekarja **Piccoli-ja** v Ljubljani izvrstno sredstvo, ki jih ozdravlja in človeka varuje pred njimi. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (5)

Važno za bolne na prsih in plućih!

Neobhoden za kašelj, hripavost, zasliženje, katar, oslovski kašelj, in za take, ki želé ohraniti si čist in glasen glas; za skrofulozne, krvíčne, slabotne, bledične in krvirevne je

kranjski sok iz planinskih zelišč s primešanim podfosfornasto kislim apnom in železom.

Lastni izdelek. — Cena 56 kr.

(4) Dobiva se v

lekarni **Trnkóczy** poleg rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

Dobro vrejena ključarska delalnica v Ljubljani

se pod primernimi pogoji takoj oddá. Natančneje se izvé pri opravištvu „Slovenca“. (3—1)

IVAN JAX
v Ljubljani.

Velika zaloga šivalnih strojev.

(20—10)

Cenike pošiljam zastonj in franko.